

Šiandien turi suprasti, kad jų...
 ...
 Vyakapas Kilian.

Organas Amerikos Lietuvių...
 ...
 886 Broadway, Boston 27, Mass.
 Tel. South Boston 620.

Žuvo 8 Amerikos laivai.

AMERIKOS NELAIMĖ.
 Santa Barbara. — Septyni Amerikos karo laivai — destroyeriai sutiko pakrantėje gale. Ikiol žinoma, kad su jais žuvo 25 jureiviai. Nelaimė atsitiko dėl tirštos miglos.
 Be šių laivų žuvo laivas Cuba, ant kurio buvo \$2,500,000 sidabru.
 Iš viso pavojuje žmonių buvo arti 1,000. Tarp išgelbėtų yra sužeistų.

LAIVO NELAIMĖ.
 Los Angeles, Cal. — Amerikos laivas Cuba užėjo ant seklimos. Ant jo buvo 125 žmonės. Visus juos paėmė karinis laivas.

ŽUVO 15 AMERIKONŲ
 Washington. — Amerikos admirolas Anderson, Azia, žuvo, kai laivas, pavykęs, kad Japonijoje per žemės drebėjimą žuvo 15 amerikonių.

ANGLIAKASIŲ AUKA.
 Harrisburg, Pa. — United Mine Workers unija aukėjo Japonijai sušelpiti per Amerikos Raudonąjį Kryžį \$3,000.

DIBŽIUMA ANGLAI.
 London. — Iš pranešimų per Japonijos pasirodo, kad per žemės drebėjimą daug anglų žuvo. Iš žuvusių sveikintaučių pusė yra anglai.

IŠNAUJO ŽENYŠIS.
 Brooklyn, Mass. — Olin F. Sherman, 58 m. amžiaus, prieš dvyliką metų buvo pažėmęs nuo pačios divorsą. Dabar paėmė naują laisvį su ja ženyti. Jis yra šiaurinis.

PABĖGO SEPTYNIOLIKTU KARTU.
 New York. — Devynių metų mergaitė Dorothy Hastings dingo iš namų. Tai jau septynioliktą kartą ji tą padarė. Tėvai pranešė policijai apie jos išnykimą.

DARBININKŲ REIKALAI.

ANGLIAKASIAI KEISTAS STREIKAS PASIBAIGĖ.

Harrisburg, Pa. — Angliakasių derybos su kompanijomis tarpininkaujant gubernatoriui Pinchot priėjo prie susitaikymo. Darbininkams pakelta algos ant 10 nuoš., pripažinta unija ir collective bargaining. Neišsikovojo unija tik check-off sistemos. Unija norėjo kad unijines mokesčius kompanija atkoduotų nuo darbininkų algų ir išmokėtų unijai. To unija nepasiekė.
 Tas išlygas priėmė angliakasių atstovai. Bet rugsėjo 17 d. dar Serantone bus angliakasių suvažiavimas ir ten išlygos turės būti patvirtintos. Tokiu būdu darbai ten prasidės už kokios savaitės.
 Gub. Pinchot parašė laiškus pref. Coolidge, kad valdžia turėtų žiūrėti, kad kainos ant anglių nebūtų pakeltos.

SAVIVALDYBĖS ŠTOJA KOOPERACIJON.

Vokietijoje inėjo madon savivaldybėms stoti i kooperacijas. Neseniai miestukas Geesthacht nubalsavo prisidėti prie kooperatyvės sąjungos. Tas miestukas yra netoli Hamburgo.
 DEGTUKŲ IŠDIRBYSTĖ
 Finlandija yra viena iš šalių, kur labai daug degtukų gaminama. Tas degtukų dirbtuves valdo kooperatyvai. Dar prieš karą ta pramonė Finlandijoje buvo išsivysčiusi. Švedijos degtukų kapitalistinės kompanijos bandė ir Finlandijoje pagauti tą pramonę, bet kooperatyvai užbėgo už akių ir dabar kooperacijų gaminamieji degtukai inėjo plačion apyvartan.
 \$146 SAVAITĖJE.
 Waukegan, Ill. — Namų statytojų algos išnaujo pakilo. Kaikurie gauna po \$146 savaitėje.

KEISTAS STREIKAS PASIBAIGĖ.

London. — Dokų darbininkų keistas streikas pagaliau pasibaigė. Jis tęsėsi tris mėnesius.
 Tas streikas keistas sekantais atžvilgiais.
 Seniai, kada dokų darbininkų unija darė kontraktų su darbdaviais, tai sutiko, kad nustatytos algos tęstis iki birželio 1, 1923. Tada jei pragyvenimas bus nupigęs ant 69 nuoš., tai algos bus pamažintos. Abi pusi sutiko imti pragyvenimo mažėjimo nuostintą Darbo ministerijos skelbiamą. Kaip sykis ant tiek pragyvenimas sumažėjo ir kompanija pasiūkavo unijai vadus pareikalavo naują sutartį pasirašyti. Tai unijai vadai turėjo padaryti ir padarė. Darbininkai baisiai sujudo. Kaltino Darbo ministeriją, kaltino unijos vadus ir išėjo streikan. Unija streikininkus suspendavo ir nedavė paramos iš streikininkų fondo. Socialistai tuo tarpu nemiegojo, jie stovėjo streikininkų puse ir visame kaltino unijų vadus ir save piršo. Kaikuriuose savivaldybėse, kur socialistai turėjo viršū nutarė iš savivaldybių kasų mokėti streikininkams paramą. Nevedusiems mokėjo po \$7.50 savaitėje, o vedusiems \$12.50. Bet savivaldybių kasos nėra bedugnės. Todėl kai pasirodė, kad jos tuštėja streikininkai nutarė grįžti darban ir taip streikas baigėsi.

Unijų vadai teisybė viena dalyką buvo pražiūrėję. Sutikdami, kad algos būtų sumažintos jei pragyvenimas atpigis, užmiršo išsiderėti, kad algos vėl būtų pakeltos, jei pragyvenimas kils. Kaip sykis po birželio pirmosios pragyvenimas ėmė kilti. Matyt unijų vadai ir kiti spėjo, kad jei pragyvenimas pigės, tai jau negalės kilti.

ZINIOS IS LIETUVOS.

Rašo Pranas A. Dambrauskas iš Lietuvos:
 Čia paduoju kelias iš jo laiško ištraukas. Manau, jos bus visiems įdomios.

„Vokietijoje už doleri dnoda 5,000,000 markių. Sako krisią iki 10,000,000. Tuomet ir mūsų doleriukas — litas bus vertas 1,000,000 markių.
 „Smunka net ir francūzų frankas. Už litą du franko.
 „Praeitą šėštadienį buvau kaipo seniausias Lietuvos žurnalistas, pakviestas Eltos ir vakareliū surengtą Kynų žurnalistams, atvykusiems Kauną pagerbti. Buvo tai vieno iš žymiausio Sangehajo dienasraščio korespondentai veras su žmoņa. Paklaustas ar Kynai apie Lietuvą, ponas Wang, (taip vadinas svečias) atsakė, kad iš visų Pabaltijos valstybių, Kynai geriausiai žino apie Lietuvą. Paklaustas delko taip, paaiškino, kad delto, nes dabar Lietuvos klausimas nuolat judinamas tai dus ir išėjo streikan. Unija sadorių konferencijoje del Vilniaus, tai del Klaipėdos prijungimo ir tt. Apie visa tai leidžiama telegramos, kurias Kynų dienasraščiai talpina ir tuo būdū žinjos apie Lietuvą Kynijoje platinas. Ape kitas Pabaltijos valstybes Europoj beveik nekalbama, tad ir Kynai apie jas beveik nieko nežino. Galop, nebeatsimenu gerai, ar mūsų svečias Kynas, ar kas iš mūsų, pridūrė juokais, jog lietuviai artimiausi Kynų kaimynai, nes tiegi tauti teiskiria vien rusai... Iš tų tolimų svečių išgirdom daug įdomių žinių apie Kynijos gyvenimą ir kultūrą.“

„Iš tų gerb. praloto A. Dambrausko žodžių matome, jog Lietuvą lanko ir jauna interesuojasi net tolimųjų valstybių mokslo žmonės. Lietuvos litas, tarsi litas stiprus, stovi vietoje, visi juoni stebisi ir niekas jo nedrįsta pajudinti. Todėl nestebėtina kad ir iš tolimųjų šalių atvyksta žmonės pažinti Lietuvą, kuri taip galin-

gus pagimdė litūsus — litus. Kun. P. Kaščiukas, 260 E. Main St., Amsterdam, N. Y.

Kelmė. Tarp Kelmės ir Šiaulių Makarijos miškuose maž kiekvieną savaitę užpildinėja ginkluoti plėšikai. 10 d. liepos ryte i Kelmę atvežė iš minėtos vietos sušaudytą žmogų. Persauta per ranką, krūtine ir per vidurius. Vakaro sulaukęs žmogelis pasimirė. Jis buvo iš Raseikinių ir vežė žydams prekes su žydu arkliais. Pinigų rado pas jį tik 2 lt. 25 cent. Užmuštasis paliko žmogą, ir 4 ar 5 valikus.

Liepos apie 12 val. dieną Makarijos miškuose užpuolė plėšikai važiuojantį dviračiu pil. T. ir atėmė daugių 200 lt. Vienas plėšikų buvo milicininko rūbuose.
 Kelmėje veikia 3 svaigėrimų įstaigos: 1) Savyvaldybės ar ger. krautavė, 2) Kelmės piliečių klubas (žydelis yra užveizda), ir 3) Urmo degtinės sandėlis (žydelių). Kiek urmo degtinės sandėlis gavo už įvairius prasižengimus protokolų, reikėtų jaučio skūra prirašyti. Nubausti, rodos, niekas nenubaudė dar nei vieną kartą.
 Negana to, kad jie pardavinėja vietoje urmo po 1 butelį, bet kiekvieną šventadienį žydelio namuose tikra karčema, žmonių pilni kambariai tik tuština butelius. Mūsų mifėja to nežinoti negali, bet ne žino, o gal ir žino?
 Gegrenai (Telšių apskr.). Čia vietos kleb. rūpėniū yra statomi pradžios mokyklai namai. Mūsų žydbarnai tą klebono darbą pastebėję suprato, kad toje mokykloje nebus vietos skelbti mokslui žydelio K. Markso ir Darvijo valstybių mokslo žmonės. Lietuvos litas, tarsi litas stiprus, stovi vietoje, visi juoni stebisi ir niekas jo nedrįsta pajudinti. Todėl nestebėtina kad ir iš tolimųjų šalių atvyksta žmonės pažinti Lietuvą, kuri taip galin-

Grekija pradėjo užganapadaryti.

NUSILEIDO.
 Atenai. — Graikijos valdžia nusileido ir pažadėjo pildyti Italijos valdžios reikalavimus.

RIAUSĖS.
 London. — Atėjo iš Graikijos žinia apie tai, kad Petras mieste graikai sudegino Italijos konsulatą. Vietos italai atsakeršijo užmušdami du graiku.

IS DVIEJU BEDU RINKOSI MAŽESNE.

Springfield, Mass. — Edward Jordan važiavo automobiliu ir susitiko motoreiklistą. Turėjo susidurti arba su motoreikliu arba drožti stulpą. Tai droža sulpan ir per tai vienas pasażierius Henry Soucie tapo užmuštas. Jis paliko pačią ir du vaimešius.

PIRKŌ MIŠKO.

Houghton, Mich. — Henry Ford Michigano valstijoje pirko 400,000 akrų miško. Tame miške yra ir medžio apdirbimo įmonės.

NUSOVE KALINI.

Columbus, Ohio. — Keturi kaliniai pabėgo iš valstijinio kalėjimo. Besivejant vienas buvo nušautas, o kiti trys pasislėpė kornų lauke.

TESTAMENTAS EILEMIS.

Pittsburg, Pa. — William Bauer darydamas testamentą parašė jį eilėmis. Štai koks jo testamentas:
 "All my earthly goods in store,
 To my dear wife, I leave for evermore:
 I freely give to her, so now I fix
 This as my will and she the executrix."
 Žiogas

ANT UŽIMTOS SAĖS.

Corfu. — I šitą italų pagrobą Graikijos sąly avyko daug visokių italų valdininkų. Italija užveda ant saļos savo valdžią ir įstato savo valdininkus. Ant saļos jau yra arti 500 karininkų ir valdininkų. Gyvenimas eina normaliai. Hotelių savininkai daro didelį biznį iš italų. Tečiau taip vietiniai yra arti 10,000 be duonos ir be pastogės.

REIKALAUJA PIKTADARIŲ.

Rymas. — Graikijos valdžia pasiuntė Albanijai ultimatumą, reikalaujama išduoti piktadarius, užmušusius Italijos misijos narius.

PASUNTĖ PARAMĄ.

Kemmerer, Wyo. — Ištikus baisiai eksplūzijai vietos kasyklų, žuvo daug angliakasių. Nukentėjusioms šeimynoms sušelpiti angliakasių unija atsiuntė \$10,000. Kompepsacijos įstatymu atlyginimas jau pripažintas 33 nukentėjusioms šeimynoms. Išviso tos 33 šeimynos gaus \$133,070. Gi liikas 66 nukentėjusių šeimynų dar tebėra teisme. Tų šeimynų didžiuma negyvena Sur. Valstijoje.

UŽTROŠKO NUO MALIAVOS.

Oak Bluffs, Mass. — Hotelio sklepe darbininkas buvo pasamdytas maliovoti vidų boilerio. Jis boileryje rastas negyvas. Daktarai apžiūrėję susėkė, kad darbininkas užtroško nuo maliavos išgaravimų, kuriems nebuvo vietos pasklisti.
 SERGA MAJORAS.
 Saratoga Springs, N. Y. — New Yorko majoras Hylan pavojingai serga. Jis turi plaučių uždegimą.

Cambridge'io Liet. Parapijos Rugsėjo 10, 11, 12, 13, 14 ir 15 Ižanga - - Veltui
 FIELD DAY CAMBRIDGE FIELD (CAMBRIDGE SODUKY) Vakaris Koncertai
BAZARAS Kas vakaras nuo 8:30 iki 10:30 Subatoje nuo 12 iki 11 vakare
 Kviečia RENGĖJAI

...iš šios knygos...

DARBININKAS

...iš šios knygos...

...iš šios knygos...

AMERIKOS REIKALAI

Didžiulė Kubos sala apgyventa daugiausia ispanais ir nėgrais. Ji žinoma yra pasauliui dėl cukrinių mėsinių plantacijų ir didelės cukraus gamybos. Šiamuršis Amerikos kapitalistai daug pinigų dėdo ne tik į Kubos cukraus pramonę, bet ir į jos geležinkelius. Kalkurios kapitalistų kompanijos turi ten net privačių savo geležkelių ir portų, per kuriuos lengvesniu būdu gali ten iversti Amerikos prekes. Tokių privačių portų yra ten 47; per juos eina ne vien prekyba, bet ir paprastas smugelis.

Kubos parlamentas nutarė peršaukti ir suderinti centrininius respublikos geležkelius, kad padarius daugiau ekonomijos ir tiksliau naudotųsi įrengiamą medžiagą. Privatus geležkelius uždėjo didesniais mokesčiais, kad paskatintus juos dėti prie visų Kubos geležkelių konsolidacijos. Eriavinių portų ir geležkelių savininkai kapitulistai tuojau užprotestavo prieš Kubos sumanymą (vadinaama Tarafa bilium). Bet tas sumanymas pasirodė naudingas kitai Amerikos kapitalistų grupei, kuri turėjo daug kapitalo centraliniuose geležkeliuose. Tad šita grupė iš savo pusės užprotestavo prieš pirmąją grupę. Žinoma; protestus sunėda Vashingtono aukšti valdininkai, bet nesunku suprasti, kad už jų nugarų stovi ir sąjoniškinį troškulį diktuoją Wall Street'o aukščiausi didvyriai.

Jeigu Wall Street'o reikalai ten atsistotų prieš Kubos reikalus, tai Kubą visuo met pasiliktu kalta ir kalpo kaltininkę, Amerikos džiūngai tuojau pradėtų karinę kovą "civilizacijoje" ir pūritumų "doros" mokinti. Bet šis dabar susikirto ant sąjoniškos žemės dvi Amerikos kapitalistų grupi. Tad labai bus įdomu žinoti kuri-gi čia laimės. Sprendžiant sulig kapitalistinės logikos, pergala turėtų priklausyti tiems, kurie daugiau dolerių turės ir jų nesigailės; teps ir vadybės, o vežimė vilkti, žinoma, teks ir taip jau labai suvargusjams Kubos darbininkams.

MIRTIES KILPA LIETUVIŲ TAUTAI

Tautos sveikatos ir augimo reikalai mums labiausiai rūpi. Mes nenorime praleisti progos šiuo klausimu į visuomenę neprabilę. Kiekvienam žmogui nesveikata yra didžiausia nelaimė. Tuomi ji yra ir visai tautai. Kova prieš tautos išmirimą turi sudominti visus netusčius patrijotus. Ji yra garbingesnė už kovą karo laikuose, nes jos kovotojai nieko neužmuša, o tik vis gaivina.

Mystingoji lietuvių tauta sveikatos ir gyvasties nebrangina. Ji gyvena svajoniškas gyvenimas. Vėgija gyvenimo kovų ir realybių. Didysis francūzių geografais Elizejus Reclus labai gražiai aprašė lietuvių geriasias ypatybes, per daug jau mus išgyrė. Garsumis geografais tik viena ypatybė lietuviuose surado: tai fatalizmas. Jei ne šis fatalizmas, tai mūsų Tėvynė šiandien būtų gal apie pusę Francijos ar Vokietijos didumo, mūsų tauta turėtų apie 20 milijonų narių. Bet mūsų neišmanymas ir fatalizmas sustabdo mūsų augimą; pakerta mūsų darbinę gamtą spēkas. Prieš mirties smėklį lietuvis per daug pasyviai reaguoja: gydytoją kviečia tik tuomet, kai jau liga pasėpus, mirtis čia pat. Kam čia gydyties, kaip Dievas duos, taip ir bus, teisinasi lietuvis kaimietis. Ramiai jis žiūri ir sergantį vaikį, galintis jo tik jam mirštant.

Šių žodžių autorius savo jaunystės 10 metų išgyvend Uzpalių miestely (Utenos apskr.), kame yra virš 900 gyv., apie pusę lietuvių ir žydų. Beveik nebuvo ten lietuvių šeiminės, kurioj nebūt mirė vienas ar keli kūdikiai. Gi žydų tarpe per tą 10 metų numirė tik 2 nešilaukę 20 metų. Vienas jų mirė staiga, o kitas, kad ir labai biednas, buvo gydomas visuomenės pinigais gerų Vilniaus gydytojų.

Žydai labai brangina gyvybę

Ir visais būdais kovoja prieš mirtį. Už tai jie sparčiai Lietuvoj ir kitur dauginasi. Kalkuriose šalyse daug žydų ištautėja, vienok didelis natūralis prieauglius vėl papildom Izraeliaus eiles. Jau 600 metų žydai gyvena Lietuvoj, o vienok lietuvių neparamo iš jų savo sveikatos ir gyvybės branginti. Iš prigimties lietuvių tauta yra stipresnė už žydus, vienok lietuvių daugiau nelaiku miršta, negu nusilpusių žydų. Jeigu sakoma, kad žydai per daug spekuliuoja ir praturtėja Lietuvoje, vadinasi pasinaudoja iš lietuvių, tai kodėl-gi lietuviams nepasinaudoti iš labiau veiklių ir budrių žydų. Gražiausia žydų ypatybė, tai jų branginimas sveikatos ir gyvybės. Pramokime iš žydų šitos tautinės dorybės, tai tapsime skaitlinga, veikli, galinga

tauta. Ar gi tai nebutų gražu! Visame pasauly daugiausia gydytojų žydai produkuoja. Lietuvos universito medicinos fakulte jie sudaro apie 80 nuosimėjų studentų. Jų šis žygis visiems labai sektingas. Lietuvoje laikračiuose prieš vėžerines ligas labiausia kovoja Dr. Fuksas, spėjame žydas. Dabar "Lietuvoje" (rugs. 18 d.) antras žydas Dr. Joffe štai ką rašo apie kūdikių mirtingumą:

"Provincijos mirties kampa. Šio rugpičio 7 d. buvan skubiai pakviestas prie gimdymo į Gaikinių kaimą (Vainuto valsč, 12 km. nuo Naumiesčio). Pravažiavęs 5-kis kilometrus, aš sutikau to kaimo gyventoją J., kuris man pranešė, jog gimdyvė jau numirusi. Vėžėjias man paskui papasakojo, kad pil. P. is esąs turtingas, kad gimdymas jau prasidėjęs. "VII (1, kad visa nelaimė makytos akuserės stoka.

"Toks faktas, ir labai liūdnas. Tiesa, daug moterų ir kūdikių miršta dėl šitos priežasties. Pas mus kalbama apie gyventojų mažėjimą, mirtingumą ir t. t., bet beveik nieko nedaroma.

"Vokietijoje — Klaipėdos kraštas tam geras pavyzdys — visur organizuota akuserės pagalba, visur yra akuserių gana, dirbančių tam tikromis taisyklėmis, suprantančių, kada reikia gydytojas kviešti. Gydytojas be akuserės net nevažiuoja.

"Prancūzijoje isikūrusios "Comunne" laikais tarp gimtųjų "komunarių" reikalavimų buvo — teikti gimdyvoms geriausią ir veikiausią akuserės pagalbą. "Kaip gi mūsų krašte? Kiekviename mieste ir sodžiu, išskiriam keliis, praktikuoja vėšiai bobutės, neturintios jokių elementarių supratimų apie gimdyvimo eigą, asepsiją, žindu-

lių maitinimą ir t. t. Tokių darbų vaikai — didelia moterų ir kūdikių mirtinguma. Mirties ligūnos atsikiras tai tik vienas iš daugelio, apie kuriuos kiekvienas gydytojas gali daug papasakoti. Jei motina ir nemiršta, tai ji sueraga post partum — sunkia moterų liga; tas pat esti su žinduoliais dėl nesvarumo (erysipelos pav.) arba dėl nemokėjimo maitinti (pavojūs maitinant gyvulių pienu). Del šių apakrity žinduolių mirtinguma siekia 29,2 nuos. Medingenuose net 56,5 nuos. Tuo metu švedijoje jau 1908 m. mirtingumas siekė vos 8,5 nuos. Šveicarijoje 1908 m., 10,8 nuos., net Rusijoje 1901 m. buvo tik 17 nuos., — šalyje, kuri toli gražu negali būti pavyzdinga.

"Reikėtų, manau, kuo greičiausiai griežti griežtų priemonių:

"(1) Pasaikinti visų pirma praktikuojančias bobutes, kurios dažnai savo įtaka ir machinacija trukdė ir akuserės darbą;

"(2) priversti Savivaldybės daryti biudžete pozicija "akuserės pagalbai" (būta, šviesė ir kura akuserėi bent pirmam laikui, kol išgyvens); finansams nelėidžiant, 3 arba 4 savivaldybės galėtų proporcingomis dalimis vykdyti šią pozicija.

"(3) Reikalui esant, daryti akuserių civilę mobilizacija (ar teistina, kad tarp Šveicijos ir Tauragės — Naumiesčio, Vainuto ir Sartinkų valsč. nebūtų nė vienos!).

"Gyventojai turi teisės reikalauti, kad atitinkamosios atsakomiosios įstaigos kreiptų daugiau dėmesį į šita mūsų gyvenimo sritį, kur mirtis neria savo kilpa be rimtu klaidėm. Reikalingas kuo greičiausias planingas darbas. Motinos, o draugė su jomis visai gyventojai bus akuserių sritis veikėjams ir įstaigoms be galo dėkingi."

Senai jau laikas Lietuvos valdžiai, Amerikos ir kitų šalių pavyzdžiu, įsteigti veikli sveikatos biurą, gausiai

ampananti, hygienos biuro, ir rastus, ypač apie kūdikių augimą. Jokia labiausia kita pasaulio tiek daug kūdikių ir gimdantių motinų, kiek mūsų Lietuva. Tarsi per daug jų turėtume. Jei neišmanymas, neskarumas ir apaleidimas žudo mūsų tautą, tai akobkime jėms kovą, bet palkuriamai organizuotą kovą, vadovaujant valdžios gydytojais, remiant jos finansus. Šimtai tūkstančių brosiurų, tūkstančių paskaitų, dovanai teikiama gydytojus ir akuserės pagalba turi būt pasiusta pagalbon mirštančiams kūdikiams ir jų motinoms. Tai švenčiausia priedėmė kiekvieno lietuvi, o ypač Lietuvos valdžios, kuri tur būt nuolatinišje sągybeje tautos sveikatos ir gyvybės.

IS LIETUVOS.

Kaunas, Rugsj. 8, 1923

Per Federacijos Kongresą Lietuvių Katalikų Visuomeni Amerikoje.

Gerbiamieji Broliai ir Sesers!

Per kančias ir garbę. Taip, Gerbiamieji, tas priežodis, jei linka kam, tai už visų mūsų tautai, lietuvių tautai. Ji nuo amžių slėgiama, nepalaujamai kovojo ir tebekovoja. Ji kovojo už savo gyvybę su ganta, kuri nevisada mūsų tautai geriausiu pragyvenimui sąlygų tiekė. Ji kovojo lėtais amžiais su priešais, jos nepriklausomy-

bei patykojūniais. Tās nepriklausomybės netekusi, ji kovojo už jos susigrąžinimą, už susigrąžinimą ji kovojo su jo priešais.

Toji kova kilni buvo ir tebėra, nes tautos geriausiasis sūnus dėjo ir deda savo gyvybę ir turtus ydant tautos, ne savo asmeninių interešų. Katalikybės, Kristaus mokslu gaivinami jos sūnūs savo darbais parodė, kad tik Tėmio pėdomis, kurs iš milėnė mokašio ir ant kryžiaus miltėti, eidama tauta tikros meilės ir patikėjimo stebėklus rodė, ir tik ji tai padaryti galėjo.

Kovoje visai patitinka. Tad ir mūsų tautos labai žymiai dalis, gyvenimo verčia, privertusiai išvykti iš savo brangios tėvynės, kad pasiektų kitą, svetimą kraštą Am., pieg. nuo žiaurios priešpaudos. Bet kovotojų drasia nedingo ir ten toliau. Amerikoje. Ir ten Jūs nepalėdo tikra kataliku, Kristaus kareivių dvasia.

Nors Jūs kūnas toli nuo Lietuvos motušės jūrems atskirtas ir buvo, Jūsų siela tebegyveno tėvynėje. Nors jos kūno alkinis nematėte, siela jau jaušėte, matėte. Jos kančios buvo Jūsų kančios; jos vargai ir nelaimės tai Jūsų nelaimės; jos džiaugsmas — drauge ir Jūsų džiaugsmas.

Ir kaip tikri savo Tėvynės vaikai, Kristaus tikroje meilėje išauginti, ja mylėjote ne vien užuojautos jai rodydami, bet ir gausingais darbais ja kiek galėdami remdami. Savo gausingomis aukomis Jūs palaikėte mūsų

bandyta mokanti Lietuva. Pastaroje kovoje Jūs dėjote aktyvų teisejų reikalavimų sąlykybės su kitais žmonėmų grupėmis — išvykė buvo mums visų svarbiausia.

Tokių pasiūlykimų tėvynėi Jūs išpakotė iš To, kurs vienas teismokina tikros meilės — iš Kristaus.

Savo idėjoms paremti Jūs teskojote draugų. Jūs vadovėte jų. Visi Lietuvos katalikai, visi, kurie drįso viešai ir balsu pasisakyti, kad jie katalikai ir kad tuo mokslu, Kristaus mokslu, jie nori tvarkyti Lietuvą, stoja vienan būrin. Jūs savo eilėms na suėmė Lietuvos Krikščionių — Demokratų — partija. Kaip kiekvienas, kurs dirba pasiektų kitą, svetimą kraštą Am., pieg. nuo žiaurios priešpaudos. Bet kovotojų drasia nedingo ir ten toliau. Amerikoje. Ir ten Jūs nepalėdo tikra kataliku, Kristaus kareivių dvasia.

Bet Jūs nepasitė amėitų ir pėmėte mus, teisingai manydami, kad remiate Lietuvos reikalus.

Mylėdami Lietuvą, mes dėkojame Jums, Brangūs Broliai, kad rėmėte Lietuvą, jos reikalus, kad davėte mums galimybės įvykinti tai, kas būtų buvę negalima be Jūsų pagalbos. Drįstame ne tik mūsų partijos vardu, bet ir visų tų šimtu tūkstančių katalikų vardu, kurie išrinko 40 katalikų atstovų į Seimą, padėkoti Jums už tas aukas, kurių tiek davėte. Mums jos ypatingai yra brangios, kad ži-

Don Kichotas

Tik sakydavo, jog tas vanduo esąs brangiausias vynas, jam atneštas jo draugo raganiaus. "Aš taip pat manau," tarė kunigas, "kad tie šlamštai išmuše jam keletą šulį iš galvos. Sakau jums, kad neveliau kaip rytoj padarysime jo knygyne kratą ir išrinkę šlamštus, sudeginsime."

Visą šią kalbą girdėjo Don Kichotas ir jo geradėjas — jį pargabenusis sodietis. Pastarasis iš namiškių kalbos išitikinęs, kad jo kaimynas ištikro pamišęs, sušuko: "Atidarykite plaučius sugrįžo sunkiai sužeisti. Tą išgirdę, visi bėgo lauk, kur pamatė šnekamąjį poną ant asilo, nuo kurio nulipti jis neturėjo jėgų. "Pamazi, sakau jums visiems, nes aš esu skaudžiai sužeistas per mano žirgo kalnę. Neškite mane lovon. O jei galima, tai pargabenukite burtininką Urgandą surasti ir užgydyti mano žaizdas." "Susivirkinkite visi," tarė šeiminkė, "neškite jį vidun. Ir be burtininko Urgandos mes jį pagydysimė. Prakeiktos, šimtą sykių teestie prakeiktos tos knygos, kurios išvedė mūsų poną iš proto."

Inešė Don Kichota vidun ir lovoje pagulde, apžiūrėjo visą ir nerado nei vienos žaizdos. Jis tada pasakė, jog tik susitrenkęs krisdamas nuo arklio, kada grūmėsi su dešimt baisiausių ir drąsiausių pasaulio milžinių. Namiškiai apibėrė jį tūkstančiais klausimų, ir kuriuos jis neatpažinėjo. Jis tik pasakė norįs valgyti ir paskui užmigti. Buvo padaryta pagal jo norą. Kunigas tada klausė sodietio, kur ir kaip rado Don Kichotą. Sodietis pilnai apsakė ir kokias neįmones plepėja kelyje.

SKYRIUS VI. Didi ir nuodugnė kniga kunigo ir kirpėjo padaryta mūsų samanaus pono

knygyne.

Iga ir kietai miegojo Don Kichotas. Tuo tarpu kunigas su Don Kichoto namiškiais inėjo kambarin, kur buvo sukrautos knygos, visų pikto kaltininkės. Jie ten rado arti šimto didelių gražiai apdarytų knygu ir daug daug mažesnių. Kaip tik šeiminkė jas pamatė, tai ji tuoj bėgo iš kambario ir tuoj sugrįžo su švestu vandeniu ir krappyla ir tarė kunigui: "Tėveli, šitai, imk ir iškrapyk kambarį, kad kartais koks burtininkas neužburty mūsų del paslyžimo sudeginti tas knygas." Kunigas nusisypsojo iš šeiminkės lengvatikystės ir palipė kirpėjui jam padavinėti knygas peržiūrėjimui, nes gal kulkrios neužsipleno sunaikinimo. "Ne," čia iškiško broliaduktė, "nereikia nei vienos jų pasigallėti: jos visos piktadarės. Todėl tesudėga jas. Išmeskite jas pro langą į kiemą, ir, suvertę krūvon, padėkime. Arba sudeginkime jas butgalyje, kad nei jų dūmai niekam priklascio nepadarytų."

Jos sumanymą greit parėmė šeiminkė. Kunigas, vienok, nesitiko urmu visus knygas sudeginti, bet paurota bent antgalius perskaityti.

Pirmoji knyga, kurią kirpėjas padavė kunigui ir rankas, buvo *Galijs Amadis*, keturiuose tomuose. Kunigas tarė: "Šita knyga yra truputį ypatinga, nes aš esu girdėjęs, kad tai pirautina Ispanijoje knyga apie riterius. Nuo jos visos kitos knygos apie riterius prasidėjo ir daugėjo. Todėl man rodos, kad kaip pradžia visos eilės netikusių knygu, ji turi eiti ugniai." "Ne, netaip," iškiško kirpėjas. "Aš taipgi esu girdėjęs, kad tai geriausia savo riteria knyga pasaulėje. Todėl aš kaip teikiu palaukyti." "Teestie, kaip sveikas sakai," tarė kunigas. Del tos priežasties, jog gyvybė išgelbėta šiuo kurtu, žiūrėkime kitas. "Šitai," sakė kirpėjas, *Epauldiana kelionės*. Tai tikra *Galijs Amadis dūktė*. "Na," tarė kunigas, "jevo užpildyti mūsą negeluos dukterei. Štai, šeiminkė, išmesk ją pro langą." Šeiminkė skubiai griebė

knyga ir spurst išlėkė ji kieman laukti sudeginimo. "Toliau," tarė kunigas, "šitai dabar *Graikijos Amadis*. Ir ve, čia visa šita lentyna yra Amadžio ainiai." "Na, tai jas visas lauk!" Tarė kunigas. Ir visos išlėkė pro langą.

"Kas toliau," tarė kunigas. "Šita štai *Don Olivante de Laura*," tarė kirpėjas. "Ją parašė," tarė kunigas, "tas pats, kurs parašė *Gelij Darzas*. Tešybė pasakius aš nežinau, kuri teisingesnė, arba kitaip sakant nežinau, kuri mažiau meluoja. Tik tą galiu pasakyti, kad štai ji lekia kieman del jos menaudingumo ir nesąmonių." "Dabar štai, *Hykanijos Felksmartas*," tarė kirpėjas. "Ka, Felksmartas ten?" sušuko kunigas. "Tuoj tu šlamštą kieman! Šeiminkė, švystelėk pro langą." "Klausau, kunigai," tarė šeiminkė ir šlamštas plumtelėjo kieman. "Čia besas *Karžygis Platin*," tarė kirpėjas. "Tai sena knyga," tarė kunigas. "Niekio joj gero. Be ceremonijos ją lauk." "Kas ir buvo padaryta. Tokiau pateko į teisejų rankas *Kryžiaus Karžygis*. "Toks tikybinis pavadinimas ne vieną gali suklaidinti. Bet yra sakoma: už kryžiaus velniaus tupi. Niekam neverta knygelka. Tark je." Kirpėjas toliau paėmė knyga *Kalvanijos Veidradis*. "Tą tai dar galima palikti ant lentynos," tarė kunigas. "Joj yra šikių tokių ypatybių ir jos likime veliau nulemsime." "Dabar štai," tarė kirpėjas, "*Henaros Ninfos, Iherijos Skerdėnis, Pavydėdijūga, Raktas ir Juodėjų Magija*." "Visas tas ugniai," sušuko kunigas, "nei neklauk kodėl." "O šitai trys knygos krūvoj," tarė kirpėjas, "*Aracana, Austrija ir Anacronata*." Šitos trys yra vienos geriausių ispanų kalboj ir gali susilyginti su geriausiais italų raštais. Palikti jas." Kunigui jau buvo benušiboda tyrinėti tas knygas ir pareiškę, kad vienas be kitų joms galima pavesti ugnelul. Bet kirpėjas atskleidžia vieną knyga vardu *Aracana Anacronata*. "O ir aš pata bučiau apsilėjęs anacronis," tarė kunigas, "tai būd je nupildinti, nei jos aukojas vienas garbėtoju reiki. Jis visien vienas geriausių poetų Ispanijos, bet visame pasaulyje."

